

از کاروان عقب مانده است؛ زیرا شترش دیگر نمی تواند قدمی بردارد. بارها را خود بر دوش می گیرد و پیاده به راه ادامه می دهد. آفتاب به شدت می تابد. بسیار تشنه و خسته است؛ عرق از سر و رویش می ریزد. به سختی نفس می کشد اما همچنان با اراده بیابان را پشت سر می گذارد. خود را از یاد برده است و هدفی جز رسیدن به رسول خدا و سپاه اسلام ندارد؛ سپاهی که برای مقابله با دشمنان اسلام به سرزمینی دور می رود.

در گوشه ای از آسمان، ابری می بیند. «خدایا! تو را شکر می کنم. در میان این صحرای خشک و این ابر!» راه خود را به سوی آن کج می کند. به محلی می رسد که مقداری آب باران در آن جمع شده است؛ آبی زلال و خنک!

دستانش را پُر می کند؛ آب را به نزدیک لب های خشکیده اش می برد اما ناگاه به یاد چیزی می افتد. آب را با دقت در مشکی که به همراه دارد، می ریزد و حرکت می کند.

مدت هاست که پیاده می رود؛ خسته و تشنه تر از قبل است. ناگهان از دور چشمش به سپاه اسلام می افتد. اشک شوق از چشمانش سرازیر می شود؛ سریع تر گام برمی دارد.

* دانش آموزان نام این درس را تعیین می کنند.

سپاهیان از دور شَبْحی^۱ را می بینند.
– «ای رسول خدا، کسی به سوی ما می آید.»
– «خدا کند ابوذر باشد!»
شبح نزدیک و نزدیک تر می شود؛
یکی از سپاهیان فریاد می زند: «او ابوذر است. ابوذر می آید.»
پیامبر لبخند می زند.

پیامبر خدا به استقبالش می آید.
بارها را از دوش او می گیرد.
ابوذر از شدت خستگی و تشنگی، بی حال بر زمین می افتد.
– «برادران، آب بیاورید؛ ابوذر خیلی تشنه است.»
لب های خشکیده اش باز می شود و با صدایی ضعیف می گوید: «نه! لازم نیست. آب
همراه دارم!»
– «آب همراه داشتی و ننوشیدی؟»
– «بله ... در آن مشک ... آب گوارایی است ...»
– «پس چرا از آن ننوشیدی؟»
– «با خود گفتم شاید رسول خدا تشنه باشد؛ صبر کردم تا نخست او از آن بنوشد...»
و از حال می رود.
سپاهیان بُهت زده^۲ به ابوذر نگاه می کنند.
لبخندی پرمعنا بر لبان پیامبر خدا نقش بسته است.

۱- شَبْح: سایه

۲- بُهت زده: شگفت زده

برایم بگو

از رفتار این دو دوست (پیامبر و ابوذر) چه درسی گرفتی؟

دوستی صمیمانه و ایثار و از خود گذشتگی

کامل کنید

حدیث زیر را با دقت بخوانید.

رسول خدا فرمود: «سه کار است که باعث می‌شود محبت دوستانت به تو زیاد شود:
وقتی آنها را دیدی سلام کنی؛
وقتی وارد مجلسی می‌شوند، برایشان جا باز کنی؛
آنها را با نام‌هایی که نیکوست و دوست دارند، صدا بزنی.»

با توجه به مفهوم حدیث بنویسید که شما برای دوستانتان چه کارهای دیگری انجام می‌دهید تا دوستی‌تان بیشتر شود.

عیادت هنگام بیماری

به آنها دروغ نمی‌گویم.

اگر وسیله‌ای نیاز داشته باشند به آنها می‌دهم.

با آنها دعوا نمی‌کنم.

همیشه اول من به آنها سلام می‌کنم.

پیامبر اسلام - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - می فرماید:

«مؤمن آینه‌ی مؤمن است.»

به نظر شما آینه چه ویژگی‌هایی دارد که انسان‌های خوب و مؤمن در ارتباط دوستانه با یکدیگر، باید مثل آینه باشند؟

دوست
خوب

آینه

۱- دوست خوب عیب ما را فقط به ما می‌گوید.

۱- آینه عیب ما را فقط به ما نشان می‌دهد.

۲- پشت سر ما عیب جویی نمی‌کند. ۲- پشت سر ما عیب را نشان نمی‌دهد.

۳- عیب ما را به آرامی به خود ما می‌گوید. ۳- عیب ما را آرام و بی‌صدا می‌گوید و داد نمی‌زند.

۴- عیب ما را بزرگ و کوچک نمی‌کند. ۴- عیب را به همان اندازه که هست نشان می‌دهد.

۵- با ما یک رنگ و صادق است. ۵- ما را همان گونه که هستیم نشان می‌دهد.

گفت و گو کنید

در گروه‌های دو نفره به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

تو از دوستت چه انتظاری داری؟

انتظار دارم همیشه با من مهربان باشد، اگر وسیله‌ای را در خانه جا گذاشتم
به من بدهد، راست گو و خوش رفتار باشد و به من در درس‌ها کمک کند...

حدس می‌زنی دوستت از تو چه انتظاراتی دارد؟

انتظار دارد من همیشه با او مهربان باشم، اگر وسیله‌ای را در خانه جا گذاشت،
من به او بدهم، راست گو و خوش رفتار باشم و به او در درس‌ها کمک کنم...

حالا نوشته‌ات را با نوشته‌ی دوستت عوض کن. آیا درست حدس زده‌ای؟ آیا او درست حدس زده است؟ **بله درست نوشته بودیم.**
در این باره با هم گفت و گو کنید.

ایستگاه فکر

دوستان شما چه ویژگی‌های خوبی دارند؟ چهار ویژگی خوب دوستانت را بنویس.

دل‌سوز

مهربان

راست‌گو

باگذشت

آیا می‌دانی تمام این ویژگی‌هایی که برای دوستانت نوشتی، ویژگی‌های خودت هم هستند؟ **نمی‌دانستم و الان فهمیدم.**

شاید بگویی من که بعضی از این ویژگی‌ها را ندارم! اما دیر یا زود شما هم دارای این ویژگی‌ها خواهی شد؛ می‌دانی چرا؟ **چون در کنار دوستانی هستیم که این ویژگی‌ها را دارند.** برای پاسخ دادن به این سؤال، درباره‌ی این شعر با دوستان خود گفت‌وگو کن و معنای آن را در چند جمله بگو. **این بیت به تاثیر رفتار دوست بر رفتار و اخلاق انسان اشاره دارد.**

تو اول بگو با کیان زیستی پس آنگه بگویم که تو کیستی
تو در ابتدا بگو با چه کسانی زندگی و معاشرت کردی تا من بگویم تو چگونه انسانی هستی.

تدبّر کنیم

لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا

(فرد گناهکار در روز قیامت می‌گوید) ای کاش فلانی را به عنوان دوست انتخاب نکرده بودم.

سوره‌ی فرقان، آیه‌ی ۲۸

این آیه را بخوانید و درباره‌ی پیام آن با دوستانتان گفت‌وگو کنید. **انتخاب دوست بر اخلاق و رفتار انسان تاثیر می‌گذارد و اگر دوست فرد شایسته‌ای نباشد، ممکن است او را به گناه و خطا تشویق کند.**

با خانواده

پیامبر اسلام - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - در یک جمله‌ی زیبا می‌فرماید:

«دوست خوب نعمت است.»

شما نیز با کمک پدر و مادر، جمله‌ای زیبا درباره‌ی دوستی پیدا کنید و با خطّ خوش بنویسید.

روزهای سخت همیشه دوستان واقعی را معلوم خواهد کرد.